

**Nader onderzoek beschermde soorten
Bruinhorsterlaan 70, Scherpenzeel**

**Nader onderzoek beschermde soorten
Bruinhorsterlaan 70, Scherpenzeel**

Colofon

Titel : Nader onderzoek beschermde soorten Bruinhorsterlaan 70, Scherpenzeel

Projectnummer: .. : 16714

Opdrachtgever ... : Gemeente Scherpenzeel
Postbus 100
3925 ZJ SCHERPENZEEL

Datum : 30 september 2016
Status rapport ... : eindrapport / definitief
Bestand : 16715-eindrapl.wpd

Opdrachtnemer .. : De Groene Ruimte BV
Postbus 400
6700 AK Wageningen
tel. 0317-423969
dgr@dgr.nl www.dgr.nl

Handtekening voor akkoord directie,
Naam : ir. P.A.F.M. Reijbroek
Handtekening: ... :

Auteursrecht : De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).

Aansprakelijkheid . : Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN	5
2.1. Uitvoering	5
2.2. Resultaten	5
2.3. Conclusies vleermuizen	5
3. AANBEVELINGEN	7
BRONNEN	9

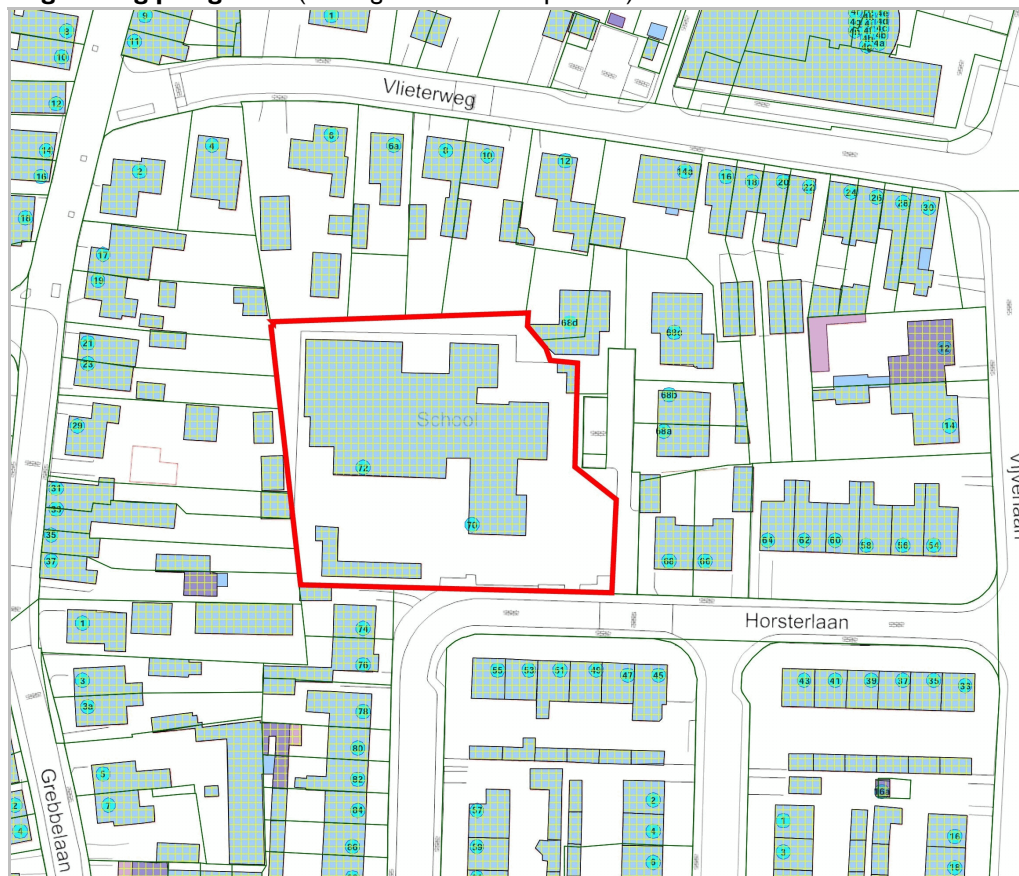
Bijlagen

Bijlage I. Beknopte verslagen per veldbezoek

Ligging plangebied in Scherpenzeel (bron: Google Earth)

Begrenzing plangebied (bron: gemeente Scherpenzeel)

I. INLEIDING

In opdracht van de gemeente Scherpenzeel heeft De Groene Ruimte BV in mei/juni 2016 een ecologische quickscan ingevolge de Flora- en faunawet (FF-wet) uitgevoerd voor het plangebied aan de Bruinhorsterlaan 70 te Scherpenzeel; op de planlocatie staat het (voormalig) schoolgebouw van de Christelijk Basisschool 'De Bruinhorst'.

Het plangebied bestaat uit een schoolterrein met schoolgebouw, bijgebouwen, verhardingen, speelvoorzieningen, een aantal groene randelementen, bomen, struweel en lage wintergroene sierstruikjes langs de bebouwing. Het schoolgebouw en de bijgebouwen hebben een plat dak en zijn nergens meer dan één leeflaag hoog.

Tijdens de quickscan voor het plangebied zijn diverse mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen, zowel in de spouwen als in/achter koven van zonneweringen. Het verstoren van deze streng beschermde soorten zoals vleermuizen is wettelijk verboden (FF-wet). Indien verstoring van streng beschermde verblijfplaatsen door de beoogde ingreep niet kan worden voorkómen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. Alvorens een ontheffing kan worden aangevraagd, dient vastgesteld te worden of vleermuissoorten worden verstoord en zo ja, welke soorten, aantallen en functies worden verstoord.

Om een antwoord te krijgen op deze vraag heeft de gemeente Scherpenzeel aan De Groene Ruimte gevraagd om een gericht nader onderzoek naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen te doen. Doel van dit onderzoek: het vaststellen van soorten en aantallen streng beschermde soorten die een verblijfplaats hebben in het plangebied, alsook de functies die het plangebied voor deze soorten vervult. In de ingreep leidt tot verstoring, dan dient voor deze verstoring een ontheffing ingevolge de FF-wet te worden aangevraagd alvorens versturende activiteiten mogen plaatsvinden.

Onderhavige rapportage betreft dit nader onderzoek, gericht op vleermuizen. Het onderzoek is door een ervaren ecooloog van De Groene Ruimte¹⁾ uitgevoerd conform de richtlijnen en eisen uit de Soortenstandaarden voor diverse vleermuissoorten en het Vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, goedgekeurd door het ministerie van EZ.

In de bijlage zijn korte verslagen van de veldbezoeken opgenomen.

.....
¹⁾ Dhr.. ir. P.A.F.M. Reijbroek.

Paarplaats (blauwe stip) en globaal vlieggebied (blauwe omkadering) van roepende mannetje Gewone dwergvleermuis

2. NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN

2.1. Uitvoering

In het plangebied is gericht nader onderzoek uitgevoerd naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Daartoe zijn gedurende voorjaar/zomer van 2016 op vier dagen in de (late) schemerperiode veldbezoeken gebracht aan de planlocatie. Door een deskundige ecooloog van De Groene Ruimte is, conform de richtlijnen uit het Vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus geïnventariseerd op zicht en met behulp van een batdetector (Pettersson D240x). Daarbij is getracht het belang van de aanwezige elementen voor vleermuizen vast te stellen.

Wanneer nodig zijn opnames gemaakt van de vleermuisgeluiden met een Roland R-05 en zijn geluiden geanalyseerd met het programma BatSound versie 4.1 van Pettersson.

Veldbezoeken vleermuizen

Datum en tijd	Weersomstandigheden
22-06-2016 21.50u-23.55u	droog, wisselend bewolkt, 23°C, broeierig warm, , nagenoeg windstil
13-07-2016 21.50u-23.50u	droog, onbewolkt (later een overdrijvende zware wolk), windstil, 16°C
25-08-2016 21.00u-23.10u	warm, droog, nagenoeg windstil, helder (iets hoge sluierbewolking, 26°C
21-09-2016 20.25u-22.25u	droog, bewolkt, nagenoeg windstil, 15°C

2.2. Resultaten

Uit het onderzoek is gebleken dat aan de noordoostzijde van het gebouw, vrijwel zeker bij de open stootvoegen, een vaste verblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig. Het betreft een paarplaats die ook als zomerverblijfplaats fungeert, naar schatting voor maximaal ca. vijf dieren.

Ten noorden, iets aan de westelijke kant, van het plangebied is een intensief gebruikt foerageergebied van Gewone dwergvleermuis aanwezig. De jagende vleermuizen doen daarbij ook het plangebied aan, maar dit vormt slechts de marge van het gebruikte gebied. In tegenstelling tot de verwachtingen in het begin van het onderzoek is op die plaats geen vaste verblijfplaats van vleermuizen aanwezig.

Verspreid in de omgeving van het plangebied zijn activiteiten van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger vastgesteld; deze activiteiten hebben geen binding met het plangebied.

2.3. Conclusies vleermuizen

- Er is én vaste verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis (zomer- en paarverblijfplaats) aanwezig. Deze verblijfplaats gaat verloren als het gebouw wordt gesloopt.
- Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn streng beschermd; voor het verstoren ervan dient een ontheffing te worden aangevraagd en verkregen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl, onderdeel van het ministerie van EZ).

3. AANBEVELINGEN

- Omdat door de ingreep een vaste verblijfplaats van Gewonde dwergvleermuis wordt verstoord, dient een ontheffing ingevolge de Flora- en faunawet te worden aangevraagd bij RVO.nl; na verlening van de opdracht dient het project uitgevoerd te worden conform de voorwaarden in de ontheffing.
- Broedgevallen van vogels zijn te allen tijde streng beschermd. Indien de ingreep wordt uitgevoerd in het seizoen dat broedgevallen aanwezig kunnen zijn, dan dient ervoor zorggedragen te worden dat geen broedgevallen worden verstoord.
- Geadviseerd wordt om een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen, waarin op uitvoeringsniveau is opgenomen welke ecologische maatregelen (inclusief de voorwaarden uit de ontheffing) tijdens de ingreep genomen dienen te worden, uitgezet in de tijd en de fasering van de ingreep.
In dit werkprotocol worden ook maatregelen opgenomen inzake de wettelijke zorgplicht voor bijvoorbeeld aanwezige algemene soorten die in het plangebied aanwezig zijn.

BRONNEN

Algemene Maatregel van Bestuur inzake art. 75 van de Flora- en faunawet (2005).

De Groene Ruimte, 2016. *Quickscan FF-wet plangebied Glashorst 24, Scherpenzeel.* - Onderzoeksrapport 16711, in opdracht van de gemeente Scherpenzeel

Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I, 2014a. *Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus), versie 2.0.*

Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I, 2014b. *Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii), versie 2.0.*

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005. *Buiten aan het werk? Houd rekening met beschermde dieren en planten!* - Brochure Ministerie van LNV.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2013. *Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013*

BIJLAGE I. BEKNOPTE VERSLAGEN PER VELDBEZOEK

Veldbezoek d.d. 22 juni 2016

Tijdstip : 21.50u - 23.55u

Weer : Wisselend bewolkt, droog, broeierig warm, 23°C, nagenoeg windstil

Medewerker(s) . : Pieter Reijbroek

Werkzaamheden : Inventarisatie verblijfplaatsen vleermuizen

Resultaten :

- De boeiboorden rond het schoolgebouw bieden weinig mogelijkheden. Wel zijn op verschillende plekken geschikte open stootvoegen aanwezig.
- Tussen ca. 22.40u en 23.15u werden vele waarnemingen van (foeragerende) Gewone vleermuis gedaan.
- Met name aan de westelijke noordgevel waren veel Gewone dwergvleermuizen actief, waarvan een deel mogelijk een verblijfplaats heeft achter de open stootvoegen (nest-indicerend gedrag).
- Ook aan de noord-oostelijke punt was opvallende activiteit van Gewone dwergvleermuis; mogelijk vormt de spouw daar ook een verblijfplaats (open stootvoegen).
- Al om 22.30u was een Laatvlieger foeragerend actief boven de westelijke huizen. Ook boven het plangebied werden in de loop van de avond verschillende Laatvliegers geregistreerd; dat ze een relatie hebben met het plangebied is niet waarschijnlijk.
- Tussen 23.00u en 23.30u werden enkele (overvliegende) Rosse vleermuizen geregistreerd; deze hebben geen binding met het plangebied.
- De zuidelijke boom aan de oostzijde van het gebouw heeft een opening, die geschikt zou kunnen zijn als verblijfplaats. Bij een volgend bezoek bij daglicht proberen te beoordelen of er vleermuizen in (kunnen) verblijven.

Overig : • Rond middernacht werden in de straat foeragerende en roepende Gewone dwergvleermuizen gehoord.

Veldbezoek d.d. 13 juli 2016

Tijdstip : 21.45u - 23.55u

Weer : Onbewolkt (later een grote overdrijvende wolk), droog, ca. 16°C, nagenoeg windstil

Medewerker(s) . : Jan Maassen

Werkzaamheden : Inventarisatie verblijfplaatsen vleermuizen

Resultaten :

- Vanaf ca. 22.25u werd zwermgedrag van 4 - 5 Gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de noordoosthoek van het gebouw. Uitvliegers (uit de stootvoegen) werden niet waargenomen.
- Vanaf 22.30u was er drukke foerageeractiviteit van Gewone dwergvleermuis aan de nood(west)hoek en (iets minder) aan de westkant van het gebouw. De vleermuizen lijken afkomstig van verblijfplaatsen in de achterliggende bebouwing.

Veldbezoek d.d. 25 augustus 2016

Tijdstip : 21.00u - 23.10u

Weer : Warm, droog, nagenoeg windstil, helder met iets hoge sluierbewolking, ca. 26°C

Medewerker(s) . : Pieter Reijbroek

Werkzaamheden : Inventarisatie verblijfplaatsen vleermuizen

Resultaten :

- Aan de noordoosthoek werden vanaf ca. 21.45u gedurende de hele veldperiode geregeld roepen van Gewone dwergvleermuis gehoord. Op dezelfde plek vlogen -met name aan het begin van de veldperiode- meerdere dieren rond.
- Op dezelfde plek werden -tegen het raam- diverse uitwerpse-len van vleermuizen aangetroffen.
- Verspreid rond de school werden incidenteel waarnemingen van foeragerende Gewone dwergvleermuizen gedaan.
- Aan de noord(west)hoek, waar eerder ook intensieve vleermuisactiviteiten werden waargenomen, werden nu foeragerende vleermuizen aangetroffen.
- Aan die noord(west)hoek werden ook enkele malen roepen gehoord van Gewone dwergvleermuis, doch deze waren niet afkomstig vanaf het schoolgebouw maar vanaf de huizen ten noorden van de planlocatie.
- De zuidelijke boom aan de oostzijde van het schoolgebouw had geen bijzondere belangstelling van vleermuizen.

Overig :

- Aan de noordwesthoek van de school zijn diverse ramen ingegooid. Ook zijn de zandbakken en de verhardingen niet meer in de oorspronkelijke staat.

Veldbezoek d.d. 21 september 2016

Tijdstip : 20.25u - 22.25uu
Weer : Droog, nagenoeg windstil, bewolkt, 15°C
Medewerker(s) . : Pieter Reijbroek

Werkzaamheden : Inventarisatie verblijfplaatsen vleermuizen

Resultaten :

- Met uitzondering van ca. 21.00u tot 21.15u was er min of meer onafgebroken roepactiviteit van een Gewone dwergvleermuis op de noordoostelijk hoek van het schoolgebouw. Tot ca. 21.00u vloog de roepende vleermuis in de directe omgeving van de paarplaats rond. Later werd klaarblijkelijk (intensief) geroepen vanuit de paarplaats, hoewel er incidenteel ook roepen werd waargenomen langs de hele oostelijke kant van het gebouw.
- Verspreid (met name langs de noordzijde en de zuidwestzijde) werden enkele waarnemingen gedaan van roepende Gewone dwergvleermuis waargenomen; het betrof waarnemingen van vleermuizen op enige afstand tot het plangebied.

Conclusie :

- Op basis van de waarnemingen wordt geconcludeerd dat de verblijfplaats zich bevindt in de spouw van de noordelijke muur aan de noordoostkant van de school. Het betreft een verblijfplaats van maximaal enkele dieren (niet meer dan ca. 5).

Overig :

- Ten opzicht van het vorige veldbezoek zijn rond de school weer een aantal (speel)elementen verwijderd.